

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Центр вечірньої форми навчання
(повна назва факультету)

Кафедра Бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Лоханова Н.О.
(прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 2016 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

_____ **магістра** _____
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

з теми: «Напрямки удосконалення інформаційного забезпечення управління
дебіторською заборгованістю підприємств виноробної галузі
(на прикладі ТОВ «ПТК Шабо»)»

Виконав: студент 6 курсу 5 групи
спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» _____
(шифр і назва спеціальності)

Студінський К.О. _____
(прізвище та ініціали)

Керівник Шерер І.Л. _____
(прізвище та ініціали)

Рецензент Стоянова-Коваль С.С. _____
(прізвище та ініціали)

ОДЕСА 2017 року

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЯК ОБ’ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ..	6
1.1. Сутність дебіторської заборгованості підприємства.....	6
1.2. Обліково-аналітичний аспект управління дебіторською заборгованістю.....	14
1.3. Проблеми класифікації дебіторської заборгованості.....	22
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ПТК ШАБО».....	34
2.1. Загальне ознайомлення з підприємством та організацією обліку.....	34
2.2. Облік поточної дебіторської заборгованості.....	38
2.3. Стан автоматизації обліку на підприємстві та напрямки удосконалення.....	62
РОЗДІЛ 3. ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ТА АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI ТОВ «ПТК ШАБО». МОЖЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	71
3.1. Внутрішній аудит дебіторської заборгованості.....	71
3.2. Аналіз складу та структури дебіторської заборгованості.....	81
3.3. Кореляційно-регресійний аналіз стану дебіторської заборгованості на ТОВ «ПТК Шабо».....	89
3.4. Можливості удосконалення обліку та внутрішнього контролю	97
ВИСНОВКИ.....	101
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	108
ДОДАТКИ.....	117

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогодні облік є найважливішою функцією управління. Відображаючи реальні процеси виробництва, обігу, розподілу та споживання, облік характеризує фінансово-економічний стан господарювання і є основою для планування його майбутньої діяльності. Процес реформування бухгалтерського обліку проходить складно, з урахуванням національних особливостей та набутого досвіду розвитку колишньої облікової системи. Сьогодні діє закон про бухгалтерський облік і звітність в Україні, застосовується новий План рахунків бухгалтерського обліку, невід’ємною частиною бухгалтерської служби підприємства стало поняття «облікова політика».

У процесі діяльності підприємство не завжди здійснює розрахунки з іншими підприємствами або фізичними особами одночасно з передачею майна, виконанням робіт, наданням послуг тощо.

В реальній практиці постійно виникають ситуації, коли по тим чи іншим причинам підприємство не в змозі стягнути борги з контрагентів за відвантажені товари, продукцію чи надані послуги. В цьому випадку виникає дебіторська заборгованість, яка є по суті безпроцентною позичкою покупцям. Вона зависає на довгі місяці, а іноді – роки і чим довший термін непогашення тим ймовірніше, що оплата за продукцію чи товари не надійде. Зростання дебіторської заборгованості погіршує фінансовий стан підприємства, а іноді приводить до банкрутства.

Дебіторська заборгованість має великий вплив на визначення достовірності фінансової звітності, тому правильне її визначення має важливе значення. Цим визначається актуальність даної роботи.

Найбільш актуальним питанням, яке гостро постає перед суб’єктами господарювання в сучасний період і напряду пов’язано з розрахунково-платіжними операціями, є виникнення та погашення дебіторської заборгованості.

Тому на сьогодні найбільш важливими проблемами, рішення яких повинно сприяти покращенню фінансового стану підприємства є – правильна організація обліку дебіторської заборгованості, її аналіз, що спрямований на виявлення впливу

факторів, щодо зростання заборгованості та обчислення резерву сумнівних боргів.

Дебіторська заборгованість знаходить відображення, як у діяльності підприємства так і у звітності. Вплив дебіторської заборгованості на діяльність очевидний. Якщо будь-яке підприємство матиме значний обсяг заборгованості це буде впливати на процес виробництва або збуту. Якщо підприємство має величезну дебіторську заборгованість - це означатиме, що у підприємства є кошти але вони тимчасово не доступні тобто ми не можемо розраховувати на прибутки, тому що кошти не працюють. Таким чином бухгалтери будь-якого підприємства повинні уважно відноситися до обсягів дебіторської заборгованості і не допускати її не погашення. Для цього необхідно стежити за строками погашення заборгованості, яка виникла внаслідок діяльності підприємства.

Також важливим є правильне відображення дебіторської заборгованості у звітності. Викривлення цих даних може призвести до неправдивого визначення фінансового стану підприємства.

Питаннями обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості знаходять своє відображення в працях багатьох як вітчизняних так і зарубіжних вчених-економістів, таких як: Мочерний С. В., Орлов П. І., Колчина Н. В., Глушков Н. Е., Коробов М. Я., Палек Г. Б., Павлова Л. П., Петрова К. Я., Сопко В. В., Вознюк Г., Лишиленко О. В., Бутинець Ф. Ф., Велш Глен А., Шорт Деніел Г., Бандурка О. М., Загородній А., Сліпушко О., Словженко Т., Пушкар М. С. та багато інших. Разом з тим ряд питань методології, організації і методики обліку і аналізу розрахунків з дебіторами потребує більш поглибленого вивчення та розробки.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та контролю дебіторської заборгованості. Для досягнення поставленої мети в роботі, визначені для вирішення наступні завдання:

- розкрити економічну сутність обліку дебіторської заборгованості;
- провести огляд літературних джерел та виявити проблемні питання щодо обліку дебіторської заборгованості;
- дослідити особливості організації бухгалтерського обліку на

підприємстві;

- дослідити здійснення контролю дебіторської заборгованості на підприємстві;
- проаналізувати поточний стан дебіторської заборгованості та його вплив на діяльність підприємства тощо.

Об’єктом дослідження є система обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості ТОВ «ПТК Шабо».

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних та практичних аспектів обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості.

Дипломна робота складається з трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

У процесі дослідження було вивчено й проаналізовано погляди вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, законодавчі акти та нормативно-правові документи щодо питань обліку, контролю та аналізу дебіторської заборгованості, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та аудиту.

Методи дослідження. Методичною основою дослідження є загальнонауковий діалектичний метод, методи індукції, дедукції. В процесі дослідження теорії і практики обліку дебіторської заборгованості та зобов’язань використані прийоми оцінки, зіставлення, порівняння, групування, класифікації, а також статистичні методи.

Інформаційна база дослідження. В процесі дослідження використовувалися законодавчі, нормативні і інструктивні матеріали в області бухгалтерського обліку і оподаткування, праці вітчизняних і зарубіжних економістів, фактичні дані обліку та звітності ТОВ «ПТК Шабо».

ВИСНОВКИ

На сьогодні, облік є найважливішою функцією управління. Процес реформування бухгалтерського обліку проходить складно, з урахуванням національних особливостей та набутого досвіду розвитку колишньої облікової системи. У процесі діяльності підприємство не завжди здійснює розрахунки з іншими підприємствами або фізичними особами одночасно з передачею майна, виконанням робіт, наданням послуг, в зв'язку з чим і виникає дебіторська заборгованість, яка є по суті безпроцентною позичкою покупцям. Зростання дебіторської заборгованості погіршує фінансовий стан підприємства, а іноді приводить до банкрутства.

Дебіторська заборгованість є одним з найбільш актуальних питань, які постають перед суб'єктами господарювання в сучасний період. Тому на сьогодні найбільш важливими проблемами, рішення яких повинно сприяти покращенню фінансового стану підприємства є – правильна організація обліку та контролю дебіторської заборгованості, її аналіз, що спрямований на виявлення впливу факторів, щодо зростання заборгованості та обчислення резерву сумнівних боргів.

Дебіторська заборгованість знаходить відображення, як у діяльності підприємства так і у звітності. Викривлення цих даних може призвести до неправдивого визначення фінансового стану підприємства.

Вищенаведене зумовило вибір дослідження і його основні напрямки. Дипломна робота виконана на базі Товариства з обмеженою відповідальністю «Промислово-торговельна компанія Шабо».

В першому розділі роботи розглянуто дебіторську заборгованість як об'єкт бухгалтерського обліку, аудиту та аналізу, визначення економічного змісту поняття «дебіторська заборгованість», а також «резерв сумнівних боргів». Розібрано та проаналізовано структуру П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», що регламентує порядок ведення обліку дебіторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності. Розроблено та наведено класифікацію дебіторської заборгованості для

цілей бухгалтерського обліку. На підставі проведеної роботи зроблено наступні висновки:

- дебіторська заборгованість визначається як сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Її наявність завжди відволікає засоби із кругообороту, тим самим перешкоджає їх ефективному використанню, що може призвести до кризового фінансового стану підприємства;
- із зростанням розміру дебіторської заборгованості виникає потреба в управлінні дебіторською заборгованістю. Уміле керування й управління дебіторською заборгованістю дасть змогу раціонально використовувати наявні фінансові ресурси та зміцнити економічну безпеку підприємства.

Для ефективного контролю за дебіторською заборгованістю підприємства запропоновано сформувати кредитну політику, яка включить в себе такі елементи:

- 1) стандарти кредитоспроможності покупців. Пропонується розробити звіт про стан розрахунків з дебіторами, в якому обов'язково повинні бути висвітлені критерії віднесення дебіторської заборгованості до сумнівної. Даний документ повинен оформлюватися за кожним контрагентом окремо, а його зміст повинен містити аналіз кожного виставленого оплаченого і неоплаченого рахунку-фактури з метою визначення надійності партнера та дотримання ним фінансової дисципліни;
- 2) період кредитування. На основі аналізу фінансового стану підприємства, продовжуваності циклу виробництва і реалізації товару, економічних розрахунків та планових моделей отримання доходу, а також дослідження ринків збуту по кожному окремому дебітору пропонується запроваджувати індивідуальну, обґрунтовану відстрочку платежу;
- 3) політика стягнення заборгованості. Договірними умовами, а саме чітким роз'ясненням дій (наприклад, автоматичного нарахування і стягнення штрафів, що не будуть мати підстав для обговорень, у разі прямого порушення умов оплати по договору, безпосередньо в наступному рахунку) у разі не дотримання умов договору, щодо погашення дебіторської заборгованості, підвищити рівень вірогідності її повернення в строк, тим самим підняти рівень безпеки фінансового стану;

4) різноманітні пільги, що надаються за більш швидкі платежі. Забезпечити зацікавленість покупців вчасно закривати поточну дебіторську заборгованість, шляхом розробки гнучкої системи знижок або пільг щодо порядку поставки продукції.

Для поглиблення та деталізації вимог щодо визначення дебіторської заборгованості в обліку пропонується доповнити П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» статтею, яка б передбачала вимогу приведення у примітках до фінансової звітності суми дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, яка не буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Також запропоновано внести зміни в діючий план рахунків, де розділити внутрішньо-групову дебіторську заборгованість на поточну та довгострокову, з метою більш докладного подання і розуміння заборгованості в формі «Баланс».

Запропоновано обов'язковий поділ безнадійної дебіторської заборгованості на затребувану і не затребувану. При чому обґрунтовано, що тільки затребувану безнадійну дебіторську заборгованість дозволено списувати на фінансовий результат діяльності підприємства по закінченню терміну позовної давності.

В другому розділі проведено дослідження з питань практики обліку дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «ПТК Шабо», що дозволяє зробити наступні висновки:

- систематизація та аналіз інформації про покупців та замовників є важливим етапом обліку дебіторської заборгованості;
- обов'язковою передумовою складання фінансової звітності є проведення річної інвентаризації, що дозволяє підтвердити або спростувати інформацію бухгалтерських документів;
- використання на ТОВ «ПТК Шабо» автоматизації обліку та напрямки удосконалення дає змогу реалізовувати важливіші управлінські функції.

Для узагальнення інформації про обсяги заборгованості покупців за реалізовану продукцію розроблено внутрішню звітність підприємства, а саме відомість обліку дебіторської заборгованості та відомість несвоєчасно оплаченої

дебіторської заборгованості, що запропоновано запровадити в програму 1С: Бухгалтерія 8.2.

У роботі обґрунтовано необхідність визначення резерву сумнівних боргів, запропоновано визначати його за методом визначення «платоспроможності окремих дебіторів», наведено критерії визнання дебіторської заборгованості сумнівною та проведено розрахунок резерву сумнівних боргів за даними про дебіторську заборгованість ТОВ «ПТК Шабо».

В ході дослідження діяльності ТОВ «ПТК Шабо» було виявлено деякі недоліки в управлінні дебіторською заборгованістю на підприємстві. Тому в даній роботі пропонується: для покращення розрахункової дисципліни та своєчасного отримання оплати за поставлену продукцію на ТОВ «ПТК Шабо» ввести відомість по розрахункам з покупцями та замовниками.

Регулярне ведення зазначеної відомості дає змогу бухгалтеру аналізувати дебіторську заборгованість і своєчасно вживати заходів для усунення простроченої заборгованості. Цей аналіз здійснюється за даними внутрішньої звітності підприємства і використовується для потреб управління.

В третьому розділі розглянуто внутрішній аудит та аналіз дебіторської заборгованості ТОВ «ПТК Шабо», можливості вдосконалення. Визначено, що наявність дебіторської заборгованості, в тій чи іншій мірі, здійснює серйозний вплив на фінансову стійкість підприємства. У зв'язку з чим, аналіз дебіторської заборгованості являється одним з суттєвих сегментів загального аналізу фінансового стану підприємства.

В ході проведення внутрішнього аудиту дебіторської заборгованості в ТОВ «ПТК Шабо» було виявлено ряд помилок, які призвели до нанесення збитків та до недостовірності сум заборгованості відображеної у звітності. Також, надано приклади плану, тесту внутрішнього аудиту та програми аудиторської перевірки дебіторської заборгованості досліджуваного підприємства.

В ході аналізу дебіторської заборгованості на ТОВ «ПТК Шабо» було розкрито аналіз динаміки складу та структури активів. Отримано висновок,

протягом року сукупні активи мали тенденцію зростання на 22374000 грн. При чому збільшення обумовлене саме збільшенням оборотних активів на 22684000 грн.

Більш детально розглянемо зміни у складі і структурі оборотних активів: зміни відбуваються переважно за рахунок зміни дебіторської заборгованості. Її зменшення у 2015 році на 48321000 грн. або на 16,5%. У той же час відбулося стабільне зростання запасів і грошових коштів – відповідно (+47304000 грн., +4578000 грн.).

У структурі оборотних активів питома вага дебіторської заборгованості зменшилася на 10%; питома вага запасів збільшилася з 47,1% до 53,3%; питома вага грошових коштів збільшилася з 0,46% до 1,2%. Отже, з фінансової точки зору в цілому на підприємстві відбувається зміна структури оборотних активів в бік незначного збільшення їх ліквідності: поліпшилась робота бухгалтерської, фінансової, юридичної служб підприємства, що призвело до збільшення наявних грошових активів, спрямованих на погашення поточних зобов'язань за розрахунками.

Аналіз динаміки складу та структури дебіторської заборгованості показав, що в цілому приріст дебіторської заборгованості у 2015 році у порівнянні з 2014 роком зменшується на 15,1%. Це обумовлено такими ж тенденціями щодо змін дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги - на 19955000 грн. або на 3,83%, дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом - на 21112000 грн. або на 3.66%, дебіторської заборгованості за виданими авансами – на 7254000 грн. або на 1,31%. Що стосується іншої поточної дебіторської заборгованості, то відбулися зміни у бік її збільшення – на 2749000 грн. або на 0,45%.

Динаміка структурних змін свідчить насамперед про домінуючу питому вагу дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги, яка зменшилася з 39,25% у 2014 році до 35,42% у 2015 році; дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом зменшилася з 5,1% у 2014 році до 1,44% у 2015 році; дебіторська заборгованість за виданими авансами зменшилась з 6,36% у 2014 році до 5,05 у 2015 році. Що стосується іншої поточної дебіторської заборгованості, то вона збільшилася з 1,6% у 2014 році до 2,05% у 2015 році.

Аналіз динаміки складу кредиторської заборгованості ТОВ «ПТК Шабо» за 2014-2015 роки свідчать про зменшення кредиторської заборгованості у 2015 році на 61292000 грн. або на 21,2%. Зменшення кредиторської заборгованості в цілому у 2015 році відбувалося за рахунок зменшення заборгованості за товари, роботи та послуги на 63872000 грн. або на 26,5%; зменшення було характерним для розрахунків з бюджетом - на 7872000 грн. або на 24,2%; розрахункам зі страхуванням - на 54000 грн. або на 9,5%, а також для розрахунків з учасниками - на 289000 грн.

Збільшення кредиторської заборгованості у 2015 році відбулося за рахунок збільшення кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці - на 881000 грн. або на 73,7%; інших поточних зобов'язань на 7716000 грн. або на 69%.

Аналіз оборотності дебіторської і кредиторської заборгованості ТОВ «ПТК Шабо» за 2014-2015 роки свідчать про позитивну тенденцію збільшення оборотності дебіторської заборгованості: на підприємстві кошти, інвестовані в дебіторську заборгованість у 2014 році перебували в обігу 2,19 разів; у 2015 році – 2,95 разів. Це є позитивним для підприємства. Одночасно слід вказати на збільшення швидкості обороту дебіторської заборгованості: з 164 днів у 2014 році до 122 днів у 2015 році. Що стосується оборотності кредиторської заборгованості – то за 2014-2015 роки відбулося збільшення: кількість її оборотів збільшилася з 2,29 обороту у 2014 році до 3,32 оборота у 2015 році, а період погашення кредиторської заборгованості зменшився з 157 днів у 2014 році до 108 днів у 2015 році, що свідчить про поліпшення платіжної дисципліни аналізованого підприємства.

Аналіз платоспроможності ТОВ «ПТК Шабо» за 2014-2015 роки свідчать, що протягом 2014-2015 років ТОВ «ПТК Шабо» мало низький рівень як загальної, так і проміжної платоспроможності.

Можна запропонувати наступні шляхи покращення розрахунків на підприємстві:

– забезпечення використання на підприємстві сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості;

- звіряння в електронній формі взаємних вимог та зобов'язань і визначення найбільш раціональних способів погашення взаємної заборгованості;
- розрахунок прогностного розміру резерву сумнівних боргів;
- використання фінансових інструментів, що мінімізують ризики неповернення боргу: поруки, векселів, банківської гарантії, акредитивів;
- побудова ефективної системи контролю за рухом і своєчасним погашенням дебіторської заборгованості;
- проведення взаємозаліків, поступово скорочуючи обсяги заборгованості;
- моніторинг дебіторської заборгованості;
- формування процедури своєчасного погашення дебіторської заборгованості.

В результаті впровадження зазначених пропозицій на підприємстві з автоматизованим бухгалтерським обліком, очікується підвищення ефективності обліку й управління дебіторською заборгованістю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артюх О. В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / О. В. Артюх. — Одеса: ОНЕУ, 2012. — 305 с.
2. Артюх О. В. Облікова політика підприємства / О. В. Артюх // Бухгалтерський облік : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. спец. 6.050100 "Облік і аудит"] / під. заг. ред. В. Ф. Максимової [та ін.]. — Одеса, 2012. — С. 345-364.
3. Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. Фінансова діяльність підприємства: Підручник. — К.: Либідь, 2002. — 384с.
4. Береза С. Л. Класифікація дебіторської заборгованості для цілей бухгалтерського обліку // Вісник ЖДТУ. — 2009. — №3(29). — С. 21.
5. Береза С. Л. Проблеми оцінки та списання дебіторської заборгованості: вітчизняний та міжнародний досвід. // Вісник ЖІТІ. — 2010. — №18. — С. 24.
6. Белоусов М.О. Нормативне забезпечення аудиту операцій з руху статутного капіталу / М.О. Белоусов // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Серія: Економічні науки. — Житомир: ЖДТУ, 2010. — С. 20-22.
7. Білик М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств / М. Д. Білик // Фінанси України. — 2011. — № 12. — С. 24-36.
8. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку : [навчальний посібник] / В. С. Білоусько, М. І. Беленкова. — К.: Кондор, 2010. — 423 с.
9. Бугай В. З. Управління дебіторською заборгованістю підприємства / В. З. Бугай, Н. О. Головка // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2010. — № 1. — С. 60-63.
10. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський словник. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця.— Житомир: ПП «Рута», 2007. — 224 с.
11. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / за ред. Проф. Ф.Ф. Бутинця. — 5-е вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП «Рута», 2009. — 726 с.
12. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / за ред. Проф. Ф.Ф.

- Бутинця. – 5-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 726 с.
13. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / 3-є вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2010. – 444 с.
 14. Ватуля І. Д., Канцедаль Н. А., Пономаренко О. Г. Аудит. [Практикум. Навчальний посібник]. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.
 15. Велш Глен А., Шорт Деніел Г. Основи фінансового обліку / Пер. з англ. О.Мінін, О.Ткач. – К.: Основи, 1999. - 943 с.
 16. Верхоглядова Н. І., Шило В. П., Ільїна С. Б. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика. [Навчально-практичний посібник]. К.: Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.
 17. Глушков, І. Є. Бухгалтерський облік на сучасному підприємстві: Ефективне навч. і практ. посібник з бухгалтерського обліку / І. Є. Глушков. - 8-е изд., Доп. і перераб. - М.: КНОРУС; Новосибірськ: Екор-Книга, 2002. - 808 с.
 18. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами / С. Голов, В. Костюченко. — Харків : Фактор, 2007. — 976 с.
 19. Голов С.Ф. Роль економічних теорій в дальнішому розвитку бухгалтерського учета / С. Ф. Голов // Бухгалтерський учет и аудит. — 2013. — № 8. — С. 3-9.
 20. Гончаренко І. М. Організація бухгалтерського обліку в управлінні підприємством : дис. ... канд. екон. наук. : 08.00.09 / Гончаренко Ірина Миколаївна. — Чернівці, 2013. — 180 с.
 21. Горецька Л.Л. Питання відображення в обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості в практиці зарубіжних країн // Вісник ЖІТІ. – 2008. №17. – 15 с.
 22. Грабова Н. Н. Бухгалтерський учет в производственных и торговых предприятиях: [учеб. пособие для студентов вузов] / Н. Н. Грабова, В. Н. Добровський. – К. : А.С.К., 2009. – 624 с.
 23. Дєєва Н. М., Дедіков О. І Аудит: [Навчально-методичний посібник] – К: Центр учбової літератури, 2010. – 184 с.

24. Дубровська Є. В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість» / Є. В. Дубровська // Вісник Сумського державного університету. Сер. Економіка. – 2009. – №2. – С. 202-205.
25. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: [навч. посіб.] / І.В. Жолнер – К.: ЦУЛ, 2012. – 368 с.
26. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік : основи теорії і практики : [підручник] / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л .М. Пилипенко. – вид. 2-ге переробл. і допов. – К.: Знання, 2009. – 422 с.
27. Загородній А. Г. Словник банківських термінів. Банківська справа: [термінологічний словник]/ Загородній А. Г., Сліпушко О., Вознюк Г., Словженко Т. – Київ: Видавництво «Аконії», 2010. – 608 с.
28. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» затверджений Верховною Радою України 16.07.1999 № 996-XIV – Офіц. текст із змін. станом на 25 червня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. — Назва з екрану.
29. Закон України «Про результати суцільної інвентаризації дебіторської та кредиторської заборгованості і заходи щодо її скорочення»: Постанова КМУ від 29.04.99 р. № 750 XIV – Офіц. текст із змін. станом на 12 липня 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/750-99-п>. — Назва з екрану.
30. Законом України «Про аудиторську діяльність» затверджений Верховною Радою України від 22.04.1993 № 3125-XII – Офіц. текст із змін. станом на 01 травня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>. — Назва з екрану.
31. Засадна Х. О., Шурпенкова Р. К. Бухгалтерський облік основних господарських операцій у програмі «1С:Бухгалтерія 7.7». [Навчальний посібник] – К.: ЦУЛ, 2010. – 236 с.
32. Іванілов О. С. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства / О. С. Іванілов, В. В. Сманило, Є. В. Дубровська // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 1. – С. 156-163.

33. Іванов Є. О. Класифікація факторів, що впливають на загальний рівень дебіторської заборгованості підприємства 8: 1-2, 2010. – // Вісн. Міжнар. Слов'ян. ун-ту. Сер. Екон. Науки. 2010. – №10. – С. 35-38.
34. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту. – К., 2013. – 349 с.
35. Івахненко С.В. Інформатизація процесів управління та господарський контроль: проблеми термінології / С.В. Івахненко // Інноваційна економіка. – Тернопіль: Тернопільський інститут агропромислового виробництва, 2012. – Вип. 3(19).– 348 с.
36. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Офіц. текст із змін. станом на 16 червня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0919-04>. — Назва з екрану.
37. Калетнік Г. М., Козловський С. В., Підвальна О. Г. Теоретичні основи моделювання та фінансово-економічні розрахунки в менеджменті та бізнесі: [Навчальний посібник] – К.: «Хай – Тек Прес», 2010. – 400 с.
38. Колчина Н. В. Финансы предприятий: Учебник для вузов / Н. В. Колчина, Г. Б. Палек, Л. П. Павлова и др.; Под ред. проф. Н. В. Колчиной. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2011. – 447 с.
39. Конституція України затверджена Верховною Радою України від 28 червня 1996р. № 254к/96-ВР – Офіц. текст із змін. станом на 30 вересня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. — Назва з екрану.
40. Крисюк В. І., Дякон В. М., Демченко Т. А. Бухгалтерський облік із використанням комп'ютерних технологій: на прикладі програми «1С:Бухгалтерія 8.2 для України» (Практикум). – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2013. – 173 с.

41. Кубік В. Д. Моделювання як метод формування облікової політики підприємства / В. Д. Кубік // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. — Т. 14. — Вип. 2(30). — 2015. — С. 171-184.
42. Кузнецова С. А. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: Навч. посібник / Таврійський держ. агротехнологічний ун-т. - Мелітополь : Видавничий будинок ММД, 2008. - 230с.
43. Кузнецова С. А. Проблеми класифікації дебіторської заборгованості в Україні // Вісник ЖІТІ. — 2011. — №15. — С. 144.
44. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту: [Навчальний посібник] — К.: Каравела, 2009. — 544 с.
45. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні : [навч. посібник] / В. С. Лень — К.: ЦУЛ, — 2010. — 606 с.
46. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : навч. посіб. / В. Лень, В. Гливенко. — 3-тє вид. — Київ : Центр навч. літ., 2008. — 608 с.
47. Лишиленко А. В. Бухгалтерський облік : [підручник] / А.В. Лишиленко. — К. : Центр навч. літ-ри, 2010. — 412 с.
48. Лишиленко, О. В. Бухгалтерський фінансовий облік: [Навчальний посібник] / О. В. Лишиленко. — К.: ЦУЛ, — 2013. — 523 с.
49. Ловінська Л. Г. Оцінка в сучасній системі бухгалтерського обліку підприємств України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09 / Ловінська Людмила Геннадіївна. — Київ, 2007. — 375 с.
50. Максимова В. Ф. Внутрішній контроль в управлінні підприємством. — Суми: Університетська книга, 2008. — 188 с.
51. Максимова В. Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства — системний підхід до розвитку : [монографія] / В. Ф. Максимова. — Одеса: ОДЕУ, 2005. — 269 с.
52. Максимова В. Ф. Практичний посібник з аудиту. — Одеса: ОДЕУ, 2008. — 60 с.
53. Марусяк Н. Л. Дебіторська та кредиторська заборгованість як основні фінансові регулятори кругообігу оборотного капіталу підприємства / Н. Л. Марусяк // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — №7. — С. 90-95.

54. Матицина Н. Фінансова політика підприємства як інструмент управління дебіторською заборгованістю // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – №7. – С. 25.
55. Мачуга Р. Організаційні передумови проектування інформаційної системи бухгалтерського обліку на підприємстві // Бухгалтерський облік і аудит – 2010. – №12. – С. 35.
56. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 р. – Офіц. текст із змін. станом на 01 січня 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_013. — Назва з екрану.
57. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 р. – Офіц. текст із змін. станом на 17 жовтня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_015. — Назва з екрану.
58. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Підручник. — К., 2008. — 513с.
59. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / Редкол.: С. В. Мочерний (відн.ред.) та ін. — К.: Видавничий центр «Академія», 2011. — 864 с.
Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / Редкол.: С. В. Мочерний (відн.ред.) та ін. — К.: Видавничий центр «Академія», 2011. — 864 с.
60. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України 28 .02. 2013 р. за № 336/22868 – Офіц. текст із змін. станом на 18 березня 2014р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. — Назва з екрану.
61. Нашкерська Г. Особливості визнання та оцінки поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги // Бухгалтерський облік і аудит. Науково-практичний журнал. – 2009. – №11. – С. 31-37.
62. Огійчук, М. Ф. Аудит: організація і методика: [навчальний посібник для вузів] / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новіков, І. І. Рагуліна. — К.: Алерта, 2010. — 584 с.

63. Орлова В. К. Фінансовий облік. [Навч. посібник] / За ред. В. К. Орлової, М. С. Орлів, С. В. Хоми. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 510 с.
64. Павлова Л. Н. Финансы предприятий: Учебник для вузов. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 2010. – 639 с.
65. Пальчикова С. В. Забезпечення використання на підприємстві сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості. // Збірник наукових праць. – 2011. – Випуск 24 Ч. 1. – С. 194.
66. Пархоменко В. Облік резерву сумнівних боргів // Бухгалтерський облік і аудит. 2009. – №6. – С. 8.
67. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджений Наказом Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291. – Офіц. текст із змін. станом на 8 лютого 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dtki.com.ua>. — Назва з екрану.
68. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>. — Назва з екрану.
69. Подольська В. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / В. О. Подольська, О. В. Яріш. — Київ : Центр навч. літ., 2007. — 488 с.
70. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України 08.10.1999 р. за №237. – Офіц. текст із змін. станом на 9 серпня 2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>. — Назва з екрану.
71. Пушкар М. С. Фінансовий облік: Підручник / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт- бланш, 2008. – 628 с.
72. Рядська В. В., Петраков Я. В. Аудит: [Навчальний посібник] для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей. – К.: ЦНЛ, 2010. – 424 с.
73. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: [Навч. посібник] \ І. Б. Садовська, Т. В.

- Божидарнік, К. Є. Нагірська. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 668 с.
74. Салига С. Я. Фінансовий аналіз : [Навч. посібник] / С. Я. Салига, Н. В. Даций, С. О. Корецька та ін. – К. : Центр навчальної літератури, 2010. – 210 с.
 75. Сіменко І. В. Аналіз господарської діяльності/ [Навчальний посібник] – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 384 с.
 76. Сіренко Н. М. Вдосконалення управління дебіторською і кредиторською заборгованістю підприємства / Н. М. Сіренко, О. В. Смирнова // Агросвіт. – 2011. – №22. – С. 44-46.
 77. Скирпан О. П. Фінансовий облік: [Навч. посібник] / О. П. Скирпан, М. С. Палюх – Тернопіль: ТНЕУ, 2008. – 407 с.
 78. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: [Навч. посібник] – 3-те вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2011. – 578с.
 79. Студінський К.О. Контроль дебіторської заборгованості та напрямки його удосконалення на підприємстві [Тези доповідей] / ОНЕУ, 2016. – 297 с.
 80. Сук Л. К. Фінансовий облік: [Навч. посібник] – 2-ге вид., перероб. і доп. / Сук Л. К., Сук П. Л. – К., 2012. – 647 с.
 81. Сурніна К. С. Резерв сумнівних боргів: порівняння українських, російських та міжнародних стандартів обліку // Збірник тез та текстів виступів на Другій всеукраїнській науковій конференції, присвяченій видатним вченим в галузі бухгалтерського обліку д.е.н., проф. І. В. Малишеву, д.е.н. проф. П. П. Німчинову, - Житомир: ЖДТУ, 2004. – С. 100.
 82. Терещенко Л.О., Матієнко-Зубенко І. І., Інформаційні системи і технології в обліку: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 187 с.
 83. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: [підручник] – 6-те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 982 с.
 84. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: [Підручник для студ.] – 6-те вид. – К.: А.С.К., 2009. – 784 с.
 85. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський, фінансовий облік, оподаткування і звітність: [навч. посібник] / Н. М. Ткаченко. – К.: Алерта, 2011. – 923 с.
 86. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: [навчальний посібник] – 2-ге вид.,

переробл. і допов. - К.: МАУП, 2009. – 328 с.

87. Чацкіс Ю. Д. Організація бухгалтерського обліку : [навчальний посібник] / Ю. Д. Чацкіс. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 564 с.
88. Чернелевський Л. М. Бухгалтерський облік у документах : [навчальний посібник] / Л. М. Чернелевський. – К.: Кондор, 2008. – 396 с.
89. Чеснакова Л. С. Бухгалтерський облік : [навчальний посібник] / Л. С. Чеснакова, А. В. Алексєєва, В. В. Масалітіна. – К.: КНЕУ, 2009. – 397 с.
90. Шерер І. Л. Організація внутрішнього контролю в системі управління допоміжними виробництвами промислових підприємств / І. Л. Шерер // Облік і контроль в управлінні економічною стійкістю підприємств в умовах глобалізації : монографія / під ред. В. Ф. Максимової. – Одеса, 2014. — С. 294-317.